

lui *-ń* (în poziție finală) ca *i*, trecerea lui *-x* final în *-k*¹ și altele, păstrate din graiul original, din împrejurimile localității Kolbuszowa.

În graiurile mai vechi, din Vicșani și Mihoveni, trăsăturile malopolone s-au păstrat în măsură mai mică, la Vicșani numai în vorbirea generației vîrstnice.

În ceea ce privește graiul „góralilor”, acesta ocupă între celelalte un loc aparte. Desprinzîndu-se dintr-un teritoriu lingvistic situat la granița cu dialectul silezian, unele trăsături proprii acestuia au intrat și în graiul „góralilor”, păstrîndu-se pînă azi: 1) absența trecerii lui *-x* > *-k* (cu excepția cîtorva forme întîlnite în vorbirea bătrînilor din Poiana-Micului); 2) urme ale amestecului seriilor *ś, ź, ć, ʒ* și *š, ž, č, ʒ*², specific părții de sud a Sileziei; 3) formele pers. l. sg. la modul condițional de tipul *byx píl* „aș bea” și pers. l. sg. timpul trecut *pílex* sau *ix píl* „am băut” (cf. Stanisław Urbańczyk, *op. cit.*, p. 51); 4) desinențele verbale *-m* și *-me* la prezent, pers. l. sg. și pl. Aceste desinențe sînt de origine slovacă în dialectul silezian. De altfel, influența slovacă în limba „góralilor” bucovineni se datorează nu numai vecinătății cu Silezia de sud, ci și contactului direct și îndelungat pe care aceștia l-au avut cu dialectele slovace de nord-vest. Această influență se reflectă, într-o măsură sau alta, în toate compartimentele graiului „góralilor”. Menționăm apariția lui *a* < *ā* în formele de nominativ singular ale adjectivelor feminine. Sporadic se constată pierderea palatalizării consoanelor labiale înainte de *-e*, apariția laringalei sonore *h*, cuvinte izolate cu fonetism slovac (ex.: *xlapec mraha, vrabec*), aceeași desinență pentru dativ și locativ singular la substantivele masculine (ex.: *(o) vílko ví, (o) xlopo ví*)³. Tot legată de influența slovacă, dar în mod indirect, menționăm existența în sistemul fonologic al graiului a fenomenelor *ř, ʒ* și, probabil, *l*⁴. Influența dialectelor slovace este evidentă și în lexicul „góralilor”.

Graiul de la Cacica, cel mai vechi pe teren românesc, fiind izolat un timp îndelungat de graiurile de origine și găsindu-se, pe de altă parte, în contact strîns cu limba ucraineană, a pierdut în cea mai mare parte trăsăturile proprii dialectului malopolon, apropiindu-se mult de acele graiuri de răsărit ale Poloniei Mici, care au venit în contact cu limba ucraineană.

Ca urmare a izolării graiurilor polone din județul Suceava de teritoriul compact al limbii polone, a strîngerii contactului dintre membrii acestora (căsătorii mixte etc.), a exercitării asupra acestor graiuri a influenței mediului lingvistic înconjurător, s-a creat o nouă serie de trăsături, comune pentru toate idiomurile polone de la noi. Astfel, menționăm ca o caracteristică fonică generală, înmuierea sonantei laterale *l* și în alte poziții, nu numai înainte de *i* ca în limba comună și în unele graiuri convergente⁵: a) înainte de *a*: *bl'axa, zem'la* (C), *l'astufka, l'al'ka, l'ampa*; b) înainte de *e*: *pol'e, v'l'eše*;

¹ Cf. St. Urbańczyk, *op. cit.*, p. 21, 29.

² Cf. K. Nitsch, *op. cit.*, p. 98.

³ În legătură cu influența slovacă în regiunea de sud-vest a Poloniei, vezi M. Małeck i, *op. cit.*

⁴ În legătură cu această problemă v. E. Deboveanu, *Korelacja twardości i miękkości spółgłosek w polskiej gwarze tzw. „Górali bukowinickich”*, în „Rozprawy komisji językowej”, Łódź (sub tipar).

⁵ Vezi Z. d. Stieber, *Rozwój fonologiczny języka polskiego*, ed. II, Varșovia, 1958, p. 70 și urm.; St. Urbańczyk, *op. cit.*, p. 32.